

3.3.1.g PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I TRANSPORT

La planificació territorial i el transport comporten l'establiment sobre el territori de nous usos i infraestructures que permeten facilitar i ordenar l'activitat humana. Aquest procés modifica en diferent mesura els sistemes preexistents, i per tant se'n deriva una afectació sobre la diversitat biològica.

El planejament territorial i urbanístic que regula l'ocupació i els usos del sòl considera en diferent mesura els aspectes relacionats amb la preservació dels components de la diversitat biològica, tot i que darrerament s'observa una clara preocupació per incorporar-hi el concepte d'ús sostenible de la biodiversitat, però quan es tracta de planejament territorial de caràcter supramunicipal cal referir-se a plans que fan referència específica a la protecció del medi ambient per trobar definicions concretes de gestió dels valors naturals; aquest és el cas del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN).

El Decret Legislatiu 1/1990 de 12 de juliol pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística, estableix els instruments de planejament urbanístic. Els Plans Directors de Coordinació, encarregats d'establir les directrius per a la coordinació urbanística del territori i que han de contenir determinacions referents a la conservació dels seus valors ambientals, esdevenen especialment importants pel seu àmbit intermunicipal, que és sovint el que correspon a les d'unitats ambientals. D'aquesta categoria de planejament hi ha aprovat el Pla Director del Delta de l'Ebre; actualment s'estan realitzant els treballs preparatoris per la redacció dels plans directors territorials dels sistemes urbans d'Igualada i Manresa.

Els Plans Generals Municipals són considerats com a instruments d'ordenació integral del territori d'un municipi i classifiquen el sòl per establir-hi el règim jurídic corresponent. Quant al sòl no urbanitzable, la legislació específica la necessitat de preservar el susdit sòl del procés de desenvolupament urbà, i establir, en el seu cas, les mesures de protecció del territori, en concret ha d'especificar les mesures i condicions per la conservació de la flora, la fauna o el paisatge. Tanmateix en la pràctica quotidiana sovint la figura de sòl no urbanitzable d'especial protecció és més aviat una reserva de sòl per urbanitzar. En aquest sentit, i per protegir aquests indrets de l'especulació, alguns municipis com ara Sabadell o Mataró han qualificat el sòl agrícola com a sistema, de manera que tot i mantenint la titularitat privada, l'àmbit passa a ser d'interès públic; aquest és també el cas del Parc de Collserola referit al sòl forestal.

La classificació del sòl establerta en l'actual planejament urbanístic és la següent:

Classificació de sòl per província segons el planejament urbanístic
(Superfície en ha i percentatges)

Província	Superfície	Sòl urbà	Sòl urbanitzable	Sòl no urbanitzable	% de sòl urbà	% de sòl urbanitzable	% de sòl no urbanitzable
Barcelona	771789	62192,67	32590,97	677005,36	8,-	4,2	87,8
Girona	588955	17083,63	12576,62	559294,75	2,9	2,2	95,-
Lleida	1202761	7330,6	2923,66	1192506,74	0,6	0,3	99,1
Tarragona	625967	10408,53	4176,69	611381,78	1,6	0,7	97,7

Pel que fa a les Normes Subsidiàries, el reglament urbanístic respecte del sòl no urbanitzable fixa també les normes de protecció d'aquesta tipologia de sòl. Un altre instrument urbanístic que pot derivar de la protecció del medi ambient són les normes que el reglament urbanístic desenvolupa i anomena com d'aplicació directa per regular o evitar construccions que afectin l'entorn.

Els Plans Especials també poden tenir, a més d'urbanístic, caràcter territorial, i les seves determinacions protectores tenen primacia sobre les pròpies del planejament urbanístic. Entre d'altres referents, poden ser redactats específicament per la protecció del paisatge, el medi natural, els espais forestals o rurals, etc. Corresponen a aquesta figura de planejament, entre d'altres, els plans especials promoguts per la Diputació de Barcelona que van donar lloc als primers espais protegits de Catalunya: Sant Llorenç de Munt i Serra de l'Obac, Montseny, etc.

Un altre instrument de planejament que pot ser útil per la preservació de la biodiversitat són les Normes Especials de Protecció. El reglament de planejament estableix la possibilitat de dictar normes per la catalogació, conservació, restauració i millora d'elements o espais naturals, expressant la limitació d'usos o instal·lacions incompatibles amb el seu caràcter.

En aquest context normatiu, tot i que sovint és fa referència al medi físic, són pocs els casos en que aquestes intencions reverteixen en una protecció i gestió acurada de la natura i de la seva biodiversitat.

Aquesta classificació del sòl es resol a partir de les figures de planejament urbanístic següents:

Figures de planejament urbanístic a Catalunya

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
PGr	79	40	0	21
PG	69	29	4	7
Nsa	21	3	1	2
NSb	108	110	85	68
DSU	9	9	32	40
NS	2	7	9	6

Sense planejament	23	23	100	39
Total	311	221	231	183

El planejament ha de comportar, com a primer pas, un coneixement exhaustiu de la zona on s'ha de desenvolupar; en aquest punt es plantegen, en general, dos problemes importants. D'una banda la dificultat d'obtenir la informació necessària de caràcter ambiental; sovint, si existeix, no està sistematitzada per poder implementar-la en el procés de planejament. D'altra banda hi ha una clara dificultat en l'establiment d'un llenguatge comú a les diferents especialitats disciplinàries que intervenen en el planejament, la qual cosa dificulta la comprensió tècnica dels diferents objectius que aquest ha de complir.

Per tal de poder assolir uns nivells alts de qualitat en el planejament territorial cal superar aquests problemes i plantejar els objectius en termes globals i de gestió integrada, entenent l'espai a planificar com un sistema d'interrelacions no només econòmiques i socials, si no bàsicament ambientals.

El compromís més clar s'observa en l'àmbit del planejament urbanístic municipal, a través de les auditories ambiental municipals, que si bé no sempre presenten estratègies d'actuació, si més no estableixen l'entorn real de la situació ambiental. Actualment, del total de municipis de Catalunya, 38 han signat la carta d'Aalborg, i per tant estan en procés de redacció de l'Agenda 21 Local; 17 d'aquests ja estan realitzant l'auditoria ambiental del seu territori. Tot i que aquestes dades reflecteixen un cert moviment esperançador, encara és molt incipient, ja que representen només el 4% de tots els municipis de Catalunya, a més, falta que aquesta actitud quedi reflectida en el planejament urbanístic, de manera que la modificació de usos del sòl o la regulació dels existents incorpori criteris que mantinguin i potenciïn l'ús sostenible de la biodiversitat.

Objectius a assolir:

- Integrar els aspectes mediambientals, ecològics i de preservació de la diversitat biològica en les diferents escales en que es concreta el planejament territorial i l'urbanisme, utilitzant i aplicant aquestes previsions en el procés d'elaboració de tots diferents instruments de planejament.
- Extendre les diferents modalitats de planejament al conjunt del territori, desenvolupant el planejament urbanístic en els municipis on encara és inexistent, afavorint la redacció de plans directors de coordinació centrats en la conservació del medi natural, completant els aspectes ambientals dels diferents plans sectorials i territorials en zones o tipus d'ecosistemes especialment sensibles, com la zona litoral o la xarxa hidrogràfica, etc.
- Afavorir el procés de redacció d'Agendes 21 Locals de manera que les propostes de desenvolupament sostenible i de preservació de la diversitat

biològica contingudes en els corresponents plans d'acció es puguin incorporar i desenvolupar a través del planejament urbanístic.

- Introduir el concepte de xarxa ecològica en el planejament territorial i urbanístic, garantint que la introducció de nous usos es dugui a terme de manera que es mantingui l'estructura i el funcionament del territori i s'eviti la fragmentació i l'aïllament dels elements naturals.
- Introduir el procés d'avaluació d'impacte ambiental en el planejament territorial i urbanístic i des de l'inici del procés, tant en la definició d'objectius com en la presa de decisions del planejament.
- Posar a disposició del planificador una informació completa i integrada, i especialment cartografiada a una escala útil, referida al coneixement i avaluació de la diversitat biològica, de manera que pugui ser usada en el procés de planejament.
- Afavorir la creació d'equips de planejament interdisciplinaris, i recolzar totes les iniciatives que contribueixin a l'establiment d'un llenguatge comú entre les diferents especialitats.